

Расизъм, етническа дискриминация и социално изключване в областта на спорта

Член 21 от глава „Равенство“ на [Хартата на основните права на Европейския съюз](#), забранява дискриминацията на няколко основания, включително раса, цвят на кожата, етнически или социален произход и принадлежност към национално малцинство.

Политически контекст

Потенциалът на спорта да възпитава човешки ценности печели все повече интерес в Европейския съюз. Едновременно с това възприемането и осведомеността за расизма и дискриминацията в областта на спорта през последното десетилетие значително се промениха на европейско равнище, поне във футбола, като възникна необходимост от действия. Европейски и международни действащи лица в областта на спорта подкрепят развитието на по-активен подход срещу расизма и дискриминацията в областта на спорта.

В скорошен доклад на [Агенцията на ЕС за основните права \(FRA\)](#) тези въпроси се разглеждат подробно.

Разширяване на участието в областта на спорта

В много видове спорт в Европейския съюз представителите на малцинствата и мигрантите са слабо представени, по-специално в ръководните позиции на спортните организации. Жените и момичетата с малцинствен или мигрантски произход са особено слабо представени.

В някои държави социалното изключване и географската изолация могат да доведат до ниски нива на участие в областта на спорта на ромите и Travellers. Липсата на спортни съоръжения в определени области също намалява нивата на участие на някои групи.

Укрепване на осведомеността и подобряване на многообразието.

Необходимо е управителните органи, федерациите и клубовете да извършват повече дейности, насочени към повишаване на осведомеността, за да се реализира потенциалът за включване на спорта. Такива действия биха могли да включват програми по многообразие с цел да се насърчи участието на мигранти и представители на етническите малцинства или инициативи за премахване на бариерите пред достъпа до ръководни позиции в спортните организации.

Надзор над проявите на расизъм в областта на спорта

Проявите на расизъм сред зрителите на спортни събития често се отразяват в медиите. Във футбола за мъже например привържениците се отчитат като главните извършители на подобни сблъсъци.

При все това расови сблъсъци се случват и сред играчите, по-специално в аматьорски спортове.

Съдиите и служителите на клубове също биха могли да участват в прояви на расизъм. Освен това значителен брой сблъсъци се случват в контекста на младежките спортове.

Системите за надзор над проявите на расизъм в областта на спорта съществуват само в редица държави-членки на ЕС. Някои от тях са по-напреднали и улавят повече прояви на расизъм от други; и все пак налични в най-голяма степен са данните, свързани с футбола.

Ефективен надзор

Националните и местни органи се насърчават да разработят ефективен надзор над проявите на расизъм и дискриминация в областта на спорта чрез тясно сътрудничество със спортните федерации с цел да се подобри отчитането на тези прояви и да се улесни подаването на индивидуални жалби.

Укрепване на разпоредбите и правоприлагането срещу проявите на расизъм в областта на спорта

Уставите или други подобни документи на европейските и международни спортни организации често съдържат антирасистки или антидискриминационни разпоредби. Въпреки това малко подобни организации имат ясни дисциплинарни процедури срещу проявите на расистко или дискриминационно поведение, с изключение на международните организации по футбол и крикет.

Дисциплинарните разпоредби на [Съюза на европейските футболни асоциации \(УЕФА\)](#), като пример за добра практика, включват антирасистки разпоредби и каталог с негативни санкции в случай на тяхното нарушаване.

За да бъдат антирасистките разпоредби по-ефективни:

Управителните органи в спорта трябва да изготвят и въведат ефективни антирасистки разпоредби и мерки за равенство. Европейската комисия би имала важна роля при координирането на обмена на добри практики между държавите-членки в този контекст.

[Рамково решение на Съвета относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право](#) е важен правен инструмент, който би могъл да се използва в борбата с расизма в областта на спорта.

Органи по въпросите на равенството и спорта

От доклада на FRA е видно, че в поне 16 държави-членки на ЕС Органите по въпросите на равенството и други институции, като Националните институции за правата на човека (НИПЧ), предприемат действия в случаите на прояви на расизъм и етническа дискриминация в областта на спорта.

За да се включат органите по въпросите на равенството в борбата с расизма и етническата дискриминация в областта на спорта:

Органите по въпросите на равенството и Националните институции за права на човека (НИПЧ) следва да се включват в по-голяма степен в справянето с расовата дискриминация в областта на спорта. Тези органи следва да подкрепят спортните федерации и клубове при разработването на дейности за повишаване на осведомеността. Те биха могли да подкрепят потенциалните жертви и където това се допуска, да участват в съдебни процедури срещу извършителите.

Контекст

Докладът на FRA е изготвен въз основа на разговори със съответните експерти и заинтересовани страни, както и на вторични данни и информация, обхващаща периода 2003—2008 г. В допълнение към това информация предоставиха заинтересовани страни на европейско и национално равнище, включително националните спортни федерации. В проучването бяха включени спортове за професионалисти, в които участват мъже, жени и деца или младежи.

Футболът и атлетиката бяха проучени във всяка от 27-те държави-членки на ЕС, като беше обхванат и трети вид спорт, популярен в съответната държава-членка.

Държава-членка на ЕС	Проучени спортове
Австрия	Футбол, атлетика, ски алпийски дисциплини
Белгия	Футбол, атлетика, баскетбол
България	Футбол, атлетика, волейбол
Кипър	Футбол, атлетика, баскетбол
Чешка република	Футбол, атлетика, хокей на лед
Дания	Футбол, атлетика, хандбал
Естония	Футбол, атлетика, баскетбол
Финландия	Футбол, атлетика, баскетбол
Франция	Футбол атлетика, тенис
Германия	Футбол, атлетика, хандбал
Гърция	Футбол, атлетика, баскетбол
Унгария	Футбол, атлетика, водна топка
Ирландия	Футбол, атлетика, хърлинг (camogie)
Италия	Футбол, атлетика, баскетбол
Латвия	Футбол, атлетика, хокей на лед
Литва	Футбол, атлетика, баскетбол
Люксембург	Футбол, атлетика, колоездене
Малта	Футбол, атлетика, баскетбол
Нидерландия	Футбол, атлетика, корфбол (korfbal)
Полша	Футбол, атлетика, спидуей (speedway racing)
Португалия	Футбол, атлетика, хандбал
Румъния	Футбол, атлетика, хандбал
Словакия	Футбол, атлетика, хокей на лед
Словения	Футбол, атлетика, ски алпийски дисциплини
Испания	Футбол, атлетика, баскетбол
Швеция	Футбол, атлетика, ски алпийски дисциплини
Обединеното кралство	Футбол, атлетика, крикет

Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) публикува два доклада относно расизма, етническата дискриминация и изключването на мигранти и представители на малцинствата в областта на спорта в ЕС:

- *Расизъм, етническа дискриминация и изключване на мигранти и представители на малцинствата в областта на спорта: сравнителен преглед на положението в Европейския съюз*
- *Расизъм, етническа дискриминация и изключване на мигранти и представители на малцинствата в областта на спорта: положението в Европейския съюз – обобщителен доклад*

През 2011 г. ще бъде публикувано *Ръководство за добри практики* за спортни федерации, клубове и играчи или спортисти, с примери на инициативи за борба срещу расизма, етническата дискриминация и изключването на мигрантите и представителите на малцинствата в областта на спорта.

Докладите можете да намерите на адрес:

www.fra.europa.eu